

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletne 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna števil. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 600
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 12 Din
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

IV. LETO

Murska Sobotica, 9. junija 1935.

ŠTEV. 23

Dva tabora.

Cilj svetovne politike je, za-
varovati meje lastne države z
lastno močjo in s pomočjo drugih.
V ta namen se sklepajo veze s
sosedji pa tudi z oddaljenejšimi
državami na osnovi skupnih inte-
resov, proti skupnemu nasprotni-
ku. To seveda niso trajne stavbe.
Čas jih razruši, raztrgajo jih nove
potrebe, ker ima delo diplomatov
vedno dve ostrini: ostrejša stran
je vedno obrnjena tja, kjer sluti
večji dobiček.

V tem večjem trenju pa je
delo za mir, le pesek v oči. Za
besedo „mir“ se skrivajo nakane
in služi kot uspavalno sredstvo
za nasprotnika. Čim sladkejša je
ta beseda, čim več je obljub na-
nizanih okoli nje, tem nevarnejša
je, ne za poedinca, temveč za
državo, za narod. In če bi v da-
našnjem evropskem koncertu stala
kaka država samotno ob strani,
zaprta bi ji bila vsaka pot v bo-
dočnost. Da je temu res tako,
nam dokazuje baš zadnja diplo-
matska akcija Nemčije, ki se skuša
z vso energijo izviti iz osamlje-
nosti v katero je zašla po lastni
krivdi. Njen namen je, da razbije
železen obroč velikih in malih
držav, ki so se združili proti njej,
ko je zarožljala z orožjem. Med
tem, ko se je sklepal obroč okrog
nje, pa je bila tudi nemška diplo-
macija na delu. Kaj je dosegla,
so pokazali zadnji dogodki: V
državnem zboru je spregovoril
Hitler in naglaševal svojo miro-
ljubnost in zatiral, da noče imeti
nobenih opravkov z Rusi. To je
bil signal za one države, ki so
 imele že svoje odgovore pri-
pravljene.

Mussolini je kljub zadnjim
dogodkom silno ljubeznivo go-
voril o Nemcih. (Zavarovati si
hoče hrbet v slučaju vojne v
Abesiniji.) Madžar Gömbös je na-
glaševal, da gre smer madžarske
politike v Berlin. Avstrijski kan-
celar je tudi rekel, da je pripra-
viljen na poravnavo z Nemčijo.
H koncu so še spregovorili v
Londonu, kjer so pohvalili Hitler-
jev govor.

S tem so se pokazali prvi obrisi
držav, ki so se združile z Nem-
čijo na čelu, proti boljševiški
Rusiji, ki je prav pred nedavnim
sklenila dalekosežno pogodbo z
Francijo, ter povezala s svojimi

pakti številne evropske države.
Tako sta v Evropi ustvarjena dva
mogočna bloka, ki bosta odloče-
vala smer evropske politike in
vplivala s svojo mogočnostjo tudi
na pota zunanje politike posa-
meznih držav.

Novo zbližanje držav pod o-
kriljem Nemčije in s tihim pri-
stankom Anglije, (Poljska, Avstrija,

Madžarska, Italija in še kakšna
država na Balkanu) naj bi bilo
obzidje proti ruskim boljševikom,
oziroma jarek med francosko-
boljševiškim blokom, izkopen od
severa do juga. To je današnje
obličje Evrope. Dva tabora si
stojita nasproti. Bodočnost bo
pokazala korist ali škodo takega
združevanja.

POLITIKA

Francoska vlada je preživela
krizo. Ministrski predsednik Flandin
je moral zapustiti parlament, ker je
zahteval izredna pooblastila finančnega
značaja, kar je zbornica odklonila.
Novo vlado je sestavil Bouisson. Pra-
vijo, da je nova vlada slabotna in se
ne bo mogla dolgo držati.

Naknadni kredit za javna dela
je odobril ministrski svet, na predlog
finančnega ministra. Kredit se je po-
večal še za 157 milijonov dinarjev,
tako da znaša skupno 1.157 milijonov
dinarjev.

Bolgarska ustava bo v kratkem
spremenjena. Predvideno je zmanjšanje
števila poslancev v Narodni skupščini.
To bo važno za prihodnje parlamen-
tarne volitve, ki bodo meseca oktobra.

Nemci in Romuni so sklenili
trgovinsko pogodbo, ki je za Romune
tako slaba, da se ne razburja samo
ljudstvo, temveč celo vladni krogi.
Sedaj čakajo, da se iz tujine vrne
zunanji minister, ki naj popravi to,
kar so drugi zagrešili.

Gospodarski boj v Ameriki za-
vzema vznemirljive oblike. Znano je,
da je Roosevelt izdal pred nedavnim
zakone in ukrepe v svrhu ozdravljenja
gospodarskega življenja. Največjo pri-
dobitev so imeli pri tem delavski sloji,
saj je predsednik s svojimi ukrepi
zlomil oblast velefinančne skupine, ki
je odločala o usodi ameriškega gospo-
darstva. To vodilno družbo je nado-
mestil z gospodarskimi strokovnjaki,
čigar naloga je bila urediti vsa gospo-
darska vprašanja. 14 milijonov ljudi
brez dela je zahtevalo tako reformo.
Sedaj pa se je zamajala vsa ta ogrom-
na stavba v svojih temeljih. Pretres
so povzročili baš oni, ki jih je Roos-
velt nagnal z vodilnih mest. Za to ni
čuda, da je vso ameriško delavstvo
razburjeno in grozijo s stavko, če bi
se zrušil Rooseveltov gospodarski načrt.

Gospodarski svet Male antante
se bo v kratkem sestel v Bukarešti.
Na tem zasedanju bo razpravljalo o
raznih prometnih vprašanjih, predvsem
pa o boljšem tovarnem prometu med

državami Male antante (Jugoslov.,
Romunija in Češkoslovaška).

Kljub vsem miroljubnim izja-
vam, ki jih je dal Mussolini, kljub
naporom Ženeve, da bi se abesinsko-
italjanski spor poravnal pri zeleni mi-
zi, se od dne do dne bolj kopičijo
grčeči oblaki nad Afriko. Neprestani
incidenti ob abesinski meji so Italiji
zopet dali povod, da je poklicala pod-
orožje nove trume vojakov. Še ta me-
sec bodo odpotovale tri nove divizije
v vzhodno Afriko. Italjani prav nič ne
prikrivajo svojih načrtov: do meseca
septembra bo pripravljenih 300 000
vojakov za vojni pohod!

Češkoslovaško vlado je sesta-
vil bivši ministrski predsednik Maly-
petr. V njej so zastopniki 7 strank.
Nemci in Slovaki so ostali v opozi-
ciji. Za slednje pa se pričakuje, da
bodo vstopili v vlado še v jeseni, ker
so v teku pogajanja, ki bodo po vseh
znakih sodeč, zadovoljivo končala.

Ali je res? Neki francoski ča-
sopis prinaša senzacionalno vest, da
so se pogajanja med Berlinom in Ri-
mom uspešno zaključila. Po tem spo-
razumu bi se na Dunaju sestavila na-
rodno-socialistična vlada, ki se bo
obvezala, da se ne bo dotaknila ita-
ljanskih mej. Čudna kupčija s samo-
stojno državo! Rim in Berlin sta se
zmenila — Dunaj pa mora molčati.

V Švici je te dni ljudstvo gla-
sovalo ali se naj zniža vrednost švi-
carskega franka, in tako poživijo
gospodarsko življenje, ali ne. Velika
večina Švicarjev se je v plebiscitu iz-
javila proti temu. S tem so ovrženi
vsi načrti, ki so hoteli poživiti švi-
carsko gospodarstvo s takozvano de-
valvacijo.

Italjani trdijo, da je Abesinija
baje pripravljena za vojno in lahko
takoj postavi na bojišče 2 milijona
vojakov. Zato se svet naj ne čudi, da
pošilja Italija toliko vojakov v Afriko,
saj je le vprašanje časa, kdaj bodo
dobro oboroženi Abesinci prestopili
mejo. Skratka: svet naj bo pripravljen
na morabitna presenečenja!

Parlament.

Novoizvoljena narodna skupšči-
na se je prejšnji ponedeljek prvič se-
stala. Za prvo sejo je vladalo veliko
zanimanje, ne le med beograjskim
občinstvom in domačimi novinarji,
temveč tudi med zastopniki inozem-
skega tiska, ki se nenavadno zanimajo
za razvoj političnih dogodkov v drža-
vi. Pa tudi številni zastopniki tujih
držav so prisostvovali prvemu zase-
danju našega Narodnega predstavi-
ništva, kar je dokaz, da inozemstvo
budno motri, naš notranji politični
razvoj.

Parlament se je lotil novega dela,
ki bo imel osnovo v dveh načelih:
državno in narodno edinstvo in poli-
tika malega človeka. Nadaljevala se
bo politika 6. januarja, na trdem te-
melju naše ustave.

Delo v Narodni skupščini bo
jako težko. Najtežje in najnujnejše
vprašanje je kmečka zaščita, odnosno
vprašanje zadružništva in denarne
krize. Med prvimi zakonskimi pred-
logi bo načrt o dekoncentraciji. Vlada
pa je pripravila tudi že celo vrsto
novih uredb. Proučuje se vprašanje
cene kmečkih pridelkov. Pri tem pri-
de v poštev predvsem žito. Izdelana
je že uredba o silosih, za katere bo
določeno 200 milijonov dinarjev. V
poštev prihaja še uredba o prepovedi
uvoza oljnatih semen, izvzemši laneno
seme, projekt o ustanovitvi radio-
družbe itd. K vsemu temu pa je treba
složnega dela. Ker je vse bodoče de-
lo našega parlamenta tako velike
važnosti za ozdravitev našega celo-
kupnega gospodarstva, so se sloven-
ski poslanci in senatorji organizirali
v krožek, da pri vseh važnejših vpra-
šanjih, ki se tičejo naše banovine,
nastopajo enotno in ji priborijo ono
kar ji gre.

Z velikim zaupanjem zremo v
našo novo parlamentarno razdobje.
Prepričani smo, da bo delo našega
novega Narodnega predstavništva plo-
donosno, kar si vsi želimo in kar
preveva tudi naše narodne predstavi-
nike, ki so prežeti s temi željami
prestopili prag zopet odprtega par-
lamenta.

Zaključek šol.

Z odlokom prosvetnega ministra,
se bo v dravski banovini šolski pouk
na osnovnih šolah zaključil že dne
22. t. m. radi evharističnega kongresa,
ki bo v dneh od 28. do 30. junija
1935. v Ljubljani.

Dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Dne 29. maja je praznoval v Gornjem gradu 85. rojstni dan bivši ljubljanski škof, nadškof g. dr. Anton Bonaventura Jeglič. Na njegovo željo so bile vse že pripravljene svečanosti odpovedane. G. nadškof je po rodu sin kmečkih staršev iz Begunj. Za ljubljanskega škofa je bil imenovan l. 1898. Leta 1932. se je g. dr. Jeglič odrekel ljubljanski škofiji in ga je pri tej priliki imenoval papež za nadškofa. Umaknil se je v zatišje škofovskega gradu v Gornjem gradu, kjer v polni duševni čilosti preživlja pozno jesen svojega bogatega življenja.

Poplave ob Muri.

Vsled deževnega vremena in topiljenja snega, zlasti na avstrijskem ozemlju, je Mura v zadnjem tednu zelo narasla in postala silno deroča. Voda, ki nosi s seboj izruvana drevesa, drva in razne predmete, je v območju tukajšnjega sreza, vdrla čez bregove, poplavlja rodovitna polja in travnike. Posebno veliko škodo je napravila na travnikih, kajti onesnažila je travo tako, da bo seno za krmljenje neuporabno. Posestniki so v teh okrajih silno prizadeti. Pred tem jim je slana napravila na poljih in sadnih drevesih mnogo škode in sedaj se je temu pridružila še poplava.

Otvoritev XV. Ljubljanskega velesejma.

V navzočnosti odposlanca najvišjega pokrovitelja velesejma Nj. Vel. kralja Petra II., gospoda divizijskega generala in komandanta Dravske divizije Petra Nedeljkovića, je dne 1. junija ob 10. uri minister za socialno politiko in narodno zdravje gospod Dr. Drago Marušič v imenu kraljevske vlade in kot zastopnik častnega predsednika velesejma, ministra za trgovino in industrijo gospoda Dr. Milana Vrbanića, svečano otvoril XV. velesejem.

Velesejem je docela zaseden. Zastopane so vse glavne panoge industrijske in obrtne proizvodnje, posebno pohištvo, tekstil, usnje in obu-
tev, vsakovrstni stroji, avtomobili, ga-

lanterija, živilska industrija, kemična in papirna industrija. Velesejmu so priključene še posebne razstave: „Gasilstvo“ in „Žena in obrt“. V okviru te razstave, ki ji je pokroviteljica Nj. Vel. kraljica Marija, bodo vsak dan velike modne revije. Poučna razstava o domači volni in njeni uporabi. Propagandna razstava za rejo najboljših plemen malih živali.

Velesejem traja do 11. junija. Udeleženci imajo 50% popust na železnicah.

Porodične dajatve za zavarovane delavce.

Leopold Senčar iz Kroga je kot mesarski pomočnik že dolgo časa zavarovan pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev. V letu 1933 je Senčarju porodila žena. Senčar je tedaj zaprosil pri imenovanem uradu za porodično dajatev in sicer honorar za babico in dečjo opremo. Okrožni urad je zavrnil Senčarju prošnjo z motivacijo, da mu to ne pripada, češ, da ima njegova žena postranske dohodke. Senčar je vložil pritožbo na sodišče delavskega zavarovanja v Ljubljani. Pritožba je nato romala postopoma do Stola sedmorice v Zagreb, kjer je bila izrečena končno veljavna razsodba v korist Senčarju. To naj služi vsem ostalim zavarovancem v znanje in ravnanje.

Ciganska nadloga.

Ne mislimo baš vse. Le tiste, ki se plašijo vsakega dela in ne znajo razlikovati tuje lastnine od svojega. In teh je mnogo. Posebno na Goričkem. Iz Borejc so posebno nevarni. Neprestano dajo delo oblastem, v svojem početju so nepoboljšljivi in so postali prava šiba za naše prebivalstvo. Posebno v zadnjem času, ko so se vrstile številne manjše in večje tatvine po naših naseljih in vlomi v tovrne vagone na naših postajah. Zadnji vlom, ki je bil izvršen na postaji v Murski Soboti, pa je bil za to temno družbo usoden. Takoj uvedena preiskava je orožnike dovedla na pravo sled, ki je peljala k ciganom v Dolino. Cigan Horvat Matjaž, ki je prvi padel v roke pravice, je svoje početje v polni

meri priznal, opisal je, kako so vlomili v vagone v M. Soboti, v Mačkovcih i. t. d., ter izdal tudi svoje pomagace. Vrl orožniki so jih kmalu izsledili. Krog osumljencev se je večal od dne do dne in je narasel na 16 oseb. Največ je borejskih cigánov. Pod težo dokazov so priznavali vlom za vlomom, tatvino za tatvino in povedali tudi kam so odnašali ukradeni blago. Imeli so svoje stalne odjemalce, katerim so prodajali blago po 2 Din meter ali pa zamenjali za živež. Delokrog te temne družbe se je razširil tudi v obmejne kraje Avstrije in Madžarske, kjer jim je posebno v Stefanovcih padel dober plen v roke. Takrat so izropali tamkajšnjo pošto in odnesli skoro za 1000 pengov vrednosti. Da so pa v svojem poslu imeli večkrat tudi smolo, priča sledeči primer: Iz nekega tovrnega vagona so ukradli več bal blaga. Del plena so nato skrili na neko njivo. Lastnik njive pa je našel blago, odnesel domov ter sumljivo najdbo zamolčal. Okradeni cigani so ga sedaj izdali in mož se bo moral zagovarjati za svoje prikrivanje.

Kako je bila ta družba nevarna, priča dejstvo, da so bili vsi cigani oboroženi z modernimi vojaškimi samokresli. Eden je imel celo vojaško puško. Orožje so oblasti zaplenile.

Preiskava pa še ni končana. Gotovo bo odkrila še marsikakšen zločin, ki je ostal do sedaj nerazjasnjen. Da se je odkrilo delovanje te vlomilske tolpe, gre zahvala vrlim orožnikom m.-soboške, puconske, fokovske hodoške in tišinske žand. stanice, ki so dneve in noči, v dežju in nevihtah zasledovali zločince in jih privedli v roke sodnika.

Sodne priče.

Prometno ministrstvo je v sporazumu z ministrstvom pravde izdalo pravilnik o pravici prič v kazenskem postopanju do brezplačne vožnje z državnimi prometnimi sredstvi. Osebe, ki so pozvane k zaslišanju kot priče v kazenskem postopku, kakor tudi njihovi spremljevalci imajo pravico do brezplačne vožnje brez prekinjenja v III. razredu potniških vlakov za pot do kraja zaslišanja in za povratek.

Šolska vodstva!

Do 12. t. m. je še čas, da se prijavite kot člani „Slovenske matice“ čigar publikacije so baš v letošnjem poslovnem letu izredno dragocene. (Letos izidejo 4 knjige.) Članarina za 4 nevezane knjige znaša 50 Din. Prijavite se pisмено ali ustmeno pri poverjeniku A. Novaku M. Sobota, Zvezna ulica 2.

15 let Sokola v Dolni Lendavi.

V nedeljo, 29. junija bo sokolsko društvo v Dol. Lendavi slovesno proslavilo 15 letnico društvenega delovanja v najsrajnejšem predelu naše severne meje.

Spored slovesnosti je naslednji:

Nedelja 29. junija t. l. ob 9. uri sprejem gostov na postaji, ob 9.30 skušnje, ob 11.30 slavnostni občni zbor, ob 14. uri sprejod po mestu, ob 15. uri javni nastop. Po nastopu ljudska veselica.

Čuvajmo našo mejo!

Prevoz potnikov z motornimi vozili.

Trgovinski minister je v sporazumu z ministri za notranje zadeve, za gradbe, za promet in za socialno politiko, izdal pravilnik o prevozu potnikov in blaga z motornimi vozili, ki določa k § 83. zakona o obrtih potrebne odredbe glede tega prevoza. Pravilnik opredeljuje pojme prevoza in mu določa delokrog, zlasti je važen del predpisov o izdaji dovolitev, s čimer se obstoječa podjetja zaščitijo kot državne ustanove. Dalje opisuje sestavo prošenj za dovolitev in postopek zanj, kakor tudi za odobritev voznega reda, tarife itd. Pravilnik ureja prevoz blaga in poštnih pošilk, za kar se uvedejo spremnice.

V roku treh mesecev se morajo vsa podjetja te vrste prilagoditi določbam pravilnika. Kot datum velja dan objave pravilnika v „Službenih novinah“, kjer doslej še ni ponatisnjen.

Jan M. Razpotje.

Življenje je že tako, če se obnemogel nasloniš obenj se upogne kot prot, telo pa ostane sključeno k zemlji, kakor bi večno česa iskal. Skrb pa zajaše tilnik in v divjem begu se oklepa las. V šopih jih trga z lobanje, jih raztresa po oblekah in blazinah ali jih pa zakriva z nevidno dlanjo, da brez sonca pobelijo v mraku...

Urhu Lecu se je zgodilo obče. Dolga pleša se mu je razvlekla skoro do tilnika, ob straneh pa je sivkasto strnišče sililo k ušesom. Tudi sključen je bil Nekaj radi skrbi, nekaj pa radi večnega sedenja pred škrpajočim šivalnim strojem. Bil je krojač. Nekoč celo spoštovan in ugleden! Pa je s temi lastnostmi že tako, da se kaj rade zgubé, posebno če se ob kozarcu zabije skoro toliko, kolikor je pridrdral stroj in pretaknila šivanja. Kakor voda, ki odplavlja pesek s

skal... In kdor je pogledal Urhu v obraz, je lahko razbral pot, ki jo je prehodil. Nad sivimi razmršenimi brki nos, ki je spominjal na popek bledičaste potonike. (V poletnih dneh je bil posejan z belimi mozoljčki, kakor bi ga posul z zdrobljenim proso.) Koža je bila ohlapna in grbančasta. Majhne vodene oči so ležale daleč nekje za žičastimi očali, ki so našle dovolj opore svojemu porjavelemu loku. Hoja mu je bila počasna in premišljena. Roke so mu visele ob oguljenem sukniču, kakor da ne bi bile njegove. Ubog. Urh Leco, krojaški mojster, kraj samotne ulice. Kdor te je srečal, se je ozrl za teboj! Ne radi smrdečega dima, ki si ga puhal iz vivčka, ne radi kloketajočega samogovora, ki te je spremljal, le radi samega sebe, ki si zbudil pomilovanje!

Urh pa ni bil sam. Ženo je imel. Trideset let je že čuvala nad njim. Ves ta čas je prežala v kuhinji in

gledala kdo prihaja v delavnico. Prisluhnila je žvenketu denarja, ki so ga ljudje odštevali Urhu za storjeno delo. Kljub temu pa se mu je večkrat posrečilo, da je marsikatero vsoto zatajil, sebi v dvojno veselje: radi žene in radi vina. Ko pa je Urh ponoči prihajal pijan domov, se je sključil pod ploho besed. Nekoč mu je celo vrgla žena molitvenik v glavo, ki ji je bil najbližje, ko se je Urh prikazal pijan na pragu. Spočetka je tudi še on rohnol in ji krepko odgovarjal. A ko mu je nekoč zagrozila, da ga nažene od hiše, se je prihulil in zlezel pod odejo. Bog ve koliko let je že od tega!

Hiša je bila namreč ženina. Kupila jo je takrat, ko sta se vzela. Denarja je bilo dovolj. V Ameriki se je dobro služilo. In ko je kupila hišo, je ostalo še precej denarja. Pa je dolarje zamenjala za krone, krone pozneje v dinarje, šop jurjev pa je skrila

v slamo svoje postelje. Tam se ji je zdelo najbolj varno. Kljub temu pa so se sosedje kaj radi pogovarjali o bogati Lecovki in od njih je zvedel tudi Urh, da je doma skrito bogastvo. In preganjal ga je večer nemir. Vsako ženino odsotnost z doma je izrabil, da je pretikal po hiši in iskal skrite jurje. Prav spočetka se mu je celo oglašala vest:

„Urh ne kradi, čeprav je ženino!“

„Pogledati le hočem koliko je denarja. Krasti nočem!“

Ko je pa oba zagrenilo življenje in sta si vsled večnih preprirov stala kot sovražnika nasproti, ga je gnala želja, da bi vzel nekaj teh metuljev, se peljal tja v mesto, poiskal prijatelje in pogljal denar z naslodo, kakor če slednjič ujameš skritega sovražnika, ga stisneš za vrat in prisiliš, da utihne za vedno... A Urhove želje se niso uresničile! (Se bo nadaljevalo.)

Zgodovinski narodni praznik v obmejni Gornji Radgoni.

Gor, Radgona 30. maja 1935.

Ob navzočnosti ogromne množice sokolstva, gasilstva in ostalega občinstva iz vseh krajev, kakoršne obmejna Gornja Radgona še ni doživela, so bili posmrtni ostanki radgonskih žrtev 97. pešpolka in Maistrovih borcev položeni, dne 30. majnika t. l. v naročje odrešeni domovini Jugoslaviji, za katero so padli in dali svoja mlada nadbudna življenja. Pogrebni svečanostim je prisostvovala okrog 5000 ljudi.

Krste z zemeljskimi ostanki radgonskih žrtev so bile na predvečer, dne 29. majnika t. l. prenešene iz mrtvašnice v pokopališčno kapelo, kjer so krste okrasili s cvetjem, članice gornjeradgonskega sokola.

Z nevihto in grmenjem se je daniilo jutro, dne 30. majnika t. l. kakor da spominja na posebno resne trenutke onih dni, ko so pred 17. leti trgali streli srca mladi junakov — oznanjevalcev svobode naše domovine. Toda ta nevihta ni plašila onih, ki so zavedajoč se pomena velikega praznika, pohiteli ta dan v Gornjo Radgono, da s svojo prisotnostjo počastijo spomin radgonskih žrtev. Ko se je izza bežečih temnih oblakov prikazalo sonce, je nudil pogled na Gornjo Radgono veličastno sliko. S starih trških hiš so vihrale jugoslovenske trobojnice ovite s črnim žalmim orom v dokaz žalosti prebivalstva, pa tudi v dokaz veselja, da so našli mučeniki za našo Jugoslavijo svoje zadnje počivališče v svobodni domovini Jugoslaviji, za katero so se žrtvovali.

Zemski ostanki žrtev radgonskih upornikov so bile shranjene v šestih najhujših zabojih. Vsak zaboj je imel napisno tablico z imenom pokojnika. Zemski ostanki Majstrovih borcev pa so se nahajali v skupni veliki krsti. Točno ob 8. uri zjutraj so prispeli domači Sokoli in gasilci na pokopališče, da preneso krste pred farno cerkev na pripravljeni podij. Krste so nosili domači gasilci ob častni straži domačih sokolov. Na pokopališču se je zbralo mnogo občinstva tako, da je krenil veličasten spreved pred cerkev.

S cvetjem in zelenjem okrašene krste so bile položene na podij pred farno cerkvijo, na nje pa so položili številne vence domača društva. Dva venca, z avstrijskim trakom, sta bila dne 7. majnika t. l. z zemskimi ostanki pripeljana k nam. Podarili so jih avstrijski bojovníki (Freischar). Mimo krst, katere je stražila častna straža domačih Sokolov in gasilcev, je romala nato do pol 11. ure množica domačega in iz ostalih krajev prihajajočega občinstva.

Že takoj po 8. uri so začela prihajati razna društva iz bližnje okolice peš, iz oddaljenjših krajev pa s kolesi, tovornimi avtomobili in avtobusi. Ko je z majhno zamudo prispel ob 10.05 uri redni vlak iz Ljutomerja, z okrog 700 potniki, je bil pred informacijsko pisarno pravi naval. Pred občinsko hišo je bil nato zbor vseh uniformiranih, ki so nato odkorakali pred farno cerkev, kjer je ob tem času bila končana pozna maša. Povorka, ki se je formirala pred občinsko hišo, je nato izvršila poslednji pozdrav z mimohodom mimo krst pred cerkvijo, nakar je zavzela odkazana mesta.

Pred cerkvijo je opravil cerkvene obrede, ob asistenci domače duhovščine, dekan g. Josip Weixl iz Križevca pri Ljutomeru. Po končanih obredih je zapelo domače pevsko društvo „Zora“ pomnoženo z ostalimi pevci žalostinko „Vigred se povrne“. Nato so Sokoli in gasilci dvignili krste, ob katerih je šla častna straža Sokolov in gasilcev, in dolg spreved je krenil, od farne cerkve na pokopališče.

Na čelu povorke je šla šolska mladina okrog 300 po številu, nato vojaška godba 45. mariborskega pešpolka, zatem častna četa istega pešpolka, Sokolstvo Murskega, Slovenjgoriškega, Prekmurskega in Dravskega okrožja po številu okrog 280 s 7 prapori in na čelu starosta marib. župe br. Dr. Gorišek Milan in staroste ostalih društev, nato gasilstvo okrog 300 s 9 prapori, stari vojaki s praporom, bojovníki, večje skupine raznih društev v civilu, združeni pevski zbori, venci, od katerih so imeli venci do-

mačih društev napise Otona Zupan čiča in sicer: Venec v narodnem motivu, ki ga je darovala trška občina Gornja Radgona: „Svetinje drage vračajo se k nam, odpri jim domovina, večer hram!“ Venec Gornjeradgonskega Sokolskega društva: „O mlada srca, skozi noč, vihar, kazala bratom ste svobode žar“. Venec gasilske čete Gornja Radgona: „Mirno junaki spite večno spanje, rod ujedinjen čuva Vaše sanje“. Kraj odbora Jadranske straže: „O sveta kri, prelita si za nas češčenja zdaj in ves bodoči čas“. Pevskega društva Zora v Gornji Radgoni „Pozdravljen dragi prah na rodni tleh!“ Narodne odbrane: „Skrivnostno seme, vrženo v tujini, razprši se v zlato klasje v domovini!“ Skupno je bilo 34 vencev in veliko število šopkov.

Za duhovščino so nosili krste Sokoli in gasilci, ob strani pa je šla častna straža in sicer pri vsaki nosilnici po dva Sokola s potegnjeno sabljo in dva gasilca s čeladami.

Za krstami so šli nato sorodniki padlih borcev in sicer Masten Matija in tega sinova Matija ml. in Konrad, vsi iz Središča ob Dravi kot oče in brata pokojnega Ivana Masten, nadalje Turk Ivan, železničar iz Središča, Kolar Martin iz Sv. Lenarta v Slov. gor. vsi kot sorodniki padlih Maistrovih borcev ter Knez Josip in Matilda, sestriča ustreljenega upornika Melihen Andreja iz Serpenice. Tem so sledili vojaki bivšega 97. pešpolka, oddelek Majstrovih borcev, na čelu katerih je korakal profesor Dr. Dolar in oba sinova pokojnega generala Maistra, rezervni oficirji, deputacija emigrantskih društev, med katerimi so šle članice v tržaških in istrskih narodnih nošah.

Za temi so se razvrstili odlični gostje kakor: podban g. Dr. Otmar Pirkmajer, sreski načelnik Dr. Anton Farčnik, mestni župan iz Maribora Dr. Lipold Franjo, narodni poslanec August Lukačič, min. Dr. Kukovec, trški župan Dr. Lenart Boezio in ves trški občinski odbor, zastopniki ostalih občin, predstojniki uradov, deputacije in korporacije raznih društev v uniformah, nato deputacije in korporacije v civilu in ostalo občinstvo. Ob turobnem zvonjenju in igranju žalnega marša godbe marib. pešpolka

se je razvil dolg spreved na pokopališče.

Pogreba so se udeležili sledeče delegacije in korporacije: društvo Nanos Maribor 85 članov s praporom, pevsko društvo Jadran 35, Maistrovi borci pod vodstvom profesorja Dr. Dolarja po številu 50, in razne druge manjše deputacije okrog 350. Iz Ljubljane so bila zastopana društva: Klub Koroških slovencev, Savez jugoslovanskih emigrant. udruženj, Branibor, Prekmursko akademsko starešinstvo, Edinstvo, emigr. društvo Tabor, Akademsko društvo Jadran, Klub Primork, in matica Soča, iz Zagreba Istra 31 članov s praporom, Ptuj: Jadranska Straža, Narodna odbrana, Kolo jugoslovanskih sester. Gremij trgovcev, Maistrovi borci, rezervni oficirji in mestna občinska uprava, iz Murske Sobotne Bojovníki 52 po številu pod vodstvom notarja Ant. Koder, Narodna odbrana, Soča, občinska uprava M. Sobota, Nabavljalna in kreditna zadruha, Jugoslovansko učiteljsko udruženje. Narodna odbrana s 14 člani, Rogaška Slatina. Sokolsko društvo, Sv. Lenart v Slovenskih gor. s 42 člani v krogih in ostalo občinstvo, ostala društva, kakor iz Ljutomerja, Gornje in Dolnje Lendave, Ormoža, Središča, Št. Ilja, Sv. Antona v Sl. gor., Sv. Jurija ob Ščavnici, Celja, Murska Sobota, Slatina Radenci, Kapele in dr. Nekatera društva niso omenjena, ker se niso prijavila.

Ob odprtem grobu so govorili domači župnik g. Gaberc Martin, nato župan trške občine Dr. Boezio Lenart. Pevsko društvo Jadran je zapelo v srce segajočo narodno žalostinko „Spomladi vse se veseli.“ Sledili so še govori ostalih govornikov, kakor podbana Dr. Pirkmajerja. V imenu emigrantskih društev je govoril Dr. Čermel iz Ljubljane, ki je v svojem jedrnatem govoru orisal pomen padlih žrtev za domovino. Ante Iveša iz Zagreba je govoril v imenu emigr. društva Istre, profesor Dr. Dolar iz Maribora za Maistrove borce, Dr. Milan Gorišek v imenu sokolskih žup Maribor in Ljubljana, Dr. Lašič Ferdo iz Maribora v imenu Narodne odbrane, Pressl Miro iz Ljutomerja je recitiral v imenu Murskega Sokolskega okrožja v Ljutomeru v srce segajočo pesnitev. Sledil je govor Uršič Andreja iz Ljubljane za zvezo Akademskoga društva Jadran, Kutin Franca iz Ljubljane za Edinstvo in ravnatelja Munda iz Ormoža v imenu združenja borcev iz Jugoslavije. Združeni pevski zbori so h koncu zapeli še žalostinko „Oj Doberdob“.

Vsi odhajajoči so zapustili rosnih oči zadnje počivališče junakov, ki jih je domovina sprejela v naročje. Občina Gornja Radgona je sprejela grob padlih borcev v svojo varstvo, ki naj bo mejnik naše narodne zavesti ob skrajni severni meji. Slava padlim borcem za Jugoslavijo! Naj jim bo lahka osvobodena gruda. S. F.

Naročajte in oglašajte v „MURSKI KRAJINI!“

Občni zbor Rdečega križa v Murški Soboti.

(Nadaljevanje.)

Občinski odbor Šalovci 40 rednih, 1 pomožni, 41 skupaj. Poverjenstvo Bodonci 4 rednih, 3 pomožnih, 7 skupaj, Križevci 5 rednih, Kupšinci 4 rednih, 2 pomožni, 6 skupaj, Mur. Soboti 9 rednih, Puconci 2 rednih, 12 pomožnih, skupaj 14, Strukovci 2 rednih, 7 pomožnih, 9 skupaj, Tešanovci 2 rednih, 5 pomožnih, 7 skupaj, Tišina 18 rednih članov.

Skupno število naročnikov na Glasnik je v srežu 26.

Naš odbor je v letu 1934 prejel skupno rešil 579 dopisov, med temi je prejel od banovinskega odbora Rdečega križa v Ljubljani 17 okrožnic. Sreski odbor pa je izdal 6 okrožnicem obč. odboru in poverjenštvom v rezu. Pisarniške posle je brezplač-

no odpravil tajnik sreskega odbora Čížek Gustav, okrožnice je izdelala pisarna sreskega načelnstva, vse članske izkaznice pa je napisala gosp. Kočevar Heda.

Delovanje naših odborov je bilo zadovoljivo, zlasti moramo pohvaliti delovanje obč. odbora Cankova, Gor. Lendava, Gor. Slaveča, Pertoča in Rogaševci.

Na žalost pa moramo ugotoviti, da je delovanje poverjenštev Križevci, Murska Sobota okolica, Strukovci, Tešanovci in Tišina nezadostno. Na naše dopise, kljub večkratni pospešnici sploh niso odgovarjali. Tudi niso nič storili, da bi se pretvorile v obč. odbore. Upamo, da se bo v letu 1935 delovanje omenjenih poverjenštev oživilo in da nam ne bo treba zoper nje postopati v smislu razpisa Glavnega odbora z dne 14. decembra 1934, A. br. 14.072.

Glavno delo našega odbora v letu 1934 je bilo posvečeno organizaciji naših edinic. Z izredno živahnim delovanjem se nam je posrečilo ustanoviti 10 občinskih odborov in 8 poverjenštev Rdečega križa, ter smo s tem ustregli zakonu o društvu Rdečega križa in intencijam njegovih višjih pokroviteljev. V vsaki občini je obč. odbor R. k. ali vsaj poverjenstvo in sicer: v občini Murska Sobota je sreski odbor, ki obenem opravlja posle občinskega odbora R. k. za občino Murska Sobota.

Občinski odbori R. k. obstojajo v občini Cankova, Gor. Lendava, Gor. Slaveča, Mačkovci, Martjanci, Pertoča, Prosenjakovci, Rogaševci, G. Petrovci, Šalovci. Poverjenštva R. k. pa v občini Bodonci, Križevci, Kupšinci, M. Sobota, Puconci, Strukovci, Tešanovci in Tišina. (Dalje.)

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Osebnost.** V višjo skupino je napredoval tuk. sres. šolski nadzornik g. Velnar J. K napredovanju čestitamo!

— **Tombola športnega kluba Mura.** Kakor smo že v zadnji številki najavili, priredi športni klub „MURA“ veliko tombolo. Izvedeli smo še nekaj podrobnosti. Zavedajoč se požrtovalnega dela, ki ga opravljajo naši športisti, je društvu naklonjeno ljudstvo priskočilo v zelo izdatni meri na pomoč. Izkazale so se posebno različne tvirke, ki so poslale krasne dobitke. Da bo vsakemu omogočeno, si že pred tombolo ogledati dobitke, bodo nekateri večji dobitki razstavljeni v izložbah tukajšnjih trgovcev. Imena trgovcev bomo pravočasno javili. Tombola bo v slučaju lepega vremena nepreklicno, v nedeljo dne 7. julija 1935 v parku poleg grada. Vsa okoliška društva se naprošajo, da ta dan ne prireajo nikakih drugih zabav. Čisti dobiček tombole je namenjen tako vzvišenemu namenu, da pričakujemo obzir od vseh drugih društev. Med glavnimi dobitki bo tudi moderen 5 cevni radioapar, znamke „Hornophon“. Ime tvirke nam jamči, da bo aparat res prvovrsten, saj je cenjena na 5000 Din.

— **Nabori** so se v preteklem tednu vršili, za naš kraj, kakor tudi za bližnje okoliške občine. Fantje so prihajali dostojno v mesto in nikjer ni bilo opaziti ne neredov, ne razgrajanja. Tako je prav! Mladina je sama obračunala s starimi navadami, da je moral ob takih prilikah imeti svojo besedo tudi — alkohol.

— **Nesreče.** Serec Karel, sin agr. interesenta iz Lipovec je tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. — Pet letna hči posestnika Ferčak Marija iz Renkovec, je spodrsnila na lestvi. Iz precejšnje višine je padla na tla in si pri tem pregrizla jezik. Ponesrečenca se zdravita v tukajšnji bolnišnici.

— **Živinski sejem,** ki je bil prejšnji ponedeljek, je bil dobro obiskan. Prignanih je bilo 136 glav živine. Prodalo se je 36 krav. Največ kupcev je bilo iz ptujskega sreza.

— **Gradbeno gibanje.** Kakor vsi znaki kažejo, se bo naš kraj v letošnjem letu pomnožil za lepo število novih zgradb in je v tem pogledu opaziti velik porast napram preteklim letom. Poleg kopališča, kjer so gradbena dela že v polnem razmahu in poleg stadiona Viteškega kralja Aleksandra I. so izdana gradbena dovoljenja sledečim gg.: Car Aleksandru, zgradba stanov. hiše na Lendavski cesti. Zver Ivanu, zgradba stanov. hiše na Lendavski cesti. Števančec Ferdinandu za prizidavo hiše na Radgonski cesti. Kumparič Andreju za zgradbo stanov. hiše na Kroški cesti. Benko Josipu za zgradbo gospodarskega poslopja. Rogač Mariji za zgradbo stan. hiše v Benkovi ulici. Štitar Dragotinu za zgradbo stanov. hiše v Benkovi

ulici. Šukič Juriju za zgradbo stanov. hiše na Lendavski cesti. Poleg tega je izdano še mnogo dovoljenje za večje adaptacije, prizidave i. t. d. Vse to bo v veliki meri pripomoglo za omiljenje pomanjkanja stanovanj, a naše brezposelno delavstvo bo našlo svoj zaslužek.

— **Smrt.** Prejšnji teden je nenadoma preminul g. Kirbiš Karol, posestnik v Ivanjcih pri Ljutomeru. Pokojni, ki je bil star 46 let, je brat tukajšnjega gostilničarja g. Kirbiša. Prizadetim naše sožalje! Naj mu bo zemljica lahka!

— **Smrt kosi.** V tukajšnji bolnišnici so umrli v preteklem mesecu: Horvat Marija, ciganka 40 let G. Črnci; Komar Franc, sin agr. inter. 21 let, Kapca; Ritlop Katarina 47 l. hči m. posestnika G. Bistrica; Mešter Jožef h. sluga 50 l. M. Sobota; Gomboc Vilma, dninarica 24 l. Sv. Jurij; Pestner Albina, hči dninarice, Lendava. N. v m. p. Gornja Lendava:

— **Strelišče.** Streljačka družina je uredila svoje novo strelišče po vseh zahtevanih predpisih. Ugaja nam pa posebno to, da je odbor tokrat upošteval okus in lepoto posameznih delov. Velika zasluga pa gre pri tem veleposestniku gospodu Hartner Gezi, ki je dal vse potrebne deske pri prenovitvi varnostnega zida brezplačno na razpolago. Za to velikodušno dobroto se mu strelci najiskrenejše zahvalujemo.

— **Društveni dom.** Širom našega sreza je že znano, da se namerava zidati v Gor. Lendavi društveni dom. Kako je prišlo do te zamisli? Vsa tukajšnja društva, 5 po številu, so uvidela, da bi se s pridobitvijo primerne dvorane — telovadnice z gledališkim odrom, prosvetno in kulturno delo v tem lepem severnem-zgodovinskem kraju podvojilo. Že v nacionalnem oziru je potrebno, da dobi ta obmejni kraj društveni dom, ki bo ponos vsakega Goričanca. Zamišljena je impozantna stavba v velikosti 20×10×6 m. Tozadevni odbor, ki sestoji iz samih agilnih prosvetnih delavcev, je započel velikopotezno akcijo in se poslužuje vseh virov in dohodkov, tako, da je nabral v kratkem času že lepe zneske. Upamo, da bo znal ves prekmurski narod ceniti to plemenito delo odbora in bo skočil s primernimi zneski na pomoč, ko se oglasimo z nabiralno polo. Zadovoljimo se z najmanjšim zneskom, kajti držimo se gesla: „Iz malega raste veliko.“ — Ob tej priliki se zahvalujemo za lepe prispevke za naš dom, cenjenemu učitelstvu, ki je zborovalo 25 maja v Ormožu. Istotako iskrena hvala gđc. Krešovec Antoniji, učit. v Šalovcih in g. Makariju šol. upravit. v Šalovcih, ki sta v največjem naliivu pomagala pobirati prispevke po Ormožu. Pokazala sta, da jima je pri srcu dobrobit Prekmurja.

— **Slovo.** 1. junija je odšel od nas, na svojo lastno prošnjo, v novi službeni kraj dolgoletni starešina tuk.

fin. oddelka g. Pavlina Andrej. Imenovani je bil vnet in agilen član vseh tuk. društev, tako, da bo nastala z njegovim odhodom velika vrzel v marsikaterem društvu. Posebno pa se je dičil kot uradnik v svoji skrajni natančnosti, doslednosti in pravici. Kako vnet je bil v svoji službi, je dokaz v tem, da vsi oddelki v vsem srezu niso vlovili toliko vtihotapljenega blaga kakor finančni oddelk Gornja Lendava sam. V lovljenju tihotapcev je bil strokovnjak. Njemu kakor priljubljeni g. soprogi želimo na novem mestu obilo sreče in zadovoljstva.

— **Ekскурzija.** Obiskovalci kmet. nadaljevalne šole v Gor. Lendavi, Kruplivniku, Kuzmi in Gor. Slaveči se naj prijavijo pri omenjenih šolskih upravah v slučaju, če želijo v teku tega meseca napraviti enodnevni izlet v Beltince, kjer si bodo ogledali semenovzgojno postajo ter v Rakičan, kjer bo ogled ondotnih hlevov, živine in gospodarskih poslopij. Pri povratku bo ogled tovarne mesnih izdelkov g. Benka v M. Soboti. Potovanje je zamišljeno na kolesih. K temu poučnemu potovanju vabimo vse kolesarje, zlasti starejši posestniki naj pridejo v velikem številu. Dan izleta se bo pravočasno javil.

— **Družabni večer.** Jadranska straža priredi v četrtek 20. junija na Telovo, družabni izlet v Gor. Slavečo k g. Fartek Francu. Za prijetno razvedrilo je preskrbljeno, zato pridite v čim večjem številu.

— **Martjanci.** Bivša posojilnica (Hitelszövetkezet) v Martjancih v likvidaciji, bo v mesecu juniju in juliju tega leta vsak ponedeljek predpoldne izplačala hranilne vloge onim, ki predložijo od nje izdane hranilne knjige v likvidacijo. Vlagatelji, ki bi slučajno zgubili svoje knjige, naj iste uradno razveljavijo še v mesecu juniju. Vloge, ki se do 31. decembra 1935 ne dvignejo, se bodo predale ubožnemu skladu občine Martjanci.

— **Beltinci.** Iz poročil zadnjega občnega zbora Zadrugne elektrarne v Beltincih, in iz računskega zaključka za leto 1934. je bilo razvidno, da ta zadruga zelo dobro posluje, ker vsako leto odplačuje s precejšnjimi vsotami investicijsko posojilo, katero znaša po bilanci za leto 1934 samo še Din. 25.000. Cena toku, kakor tudi najemnina za števec ostane v letu 1935 ista, kakor v letu 1934, ker je načelstvu veliko ležeče na tem, da se dolg čimpreje odplača. Občni zbor je vodil načelnik g. inž. Mikuž. Pri volitvah je bil izvoljen v nadzorstvo g. Dečko Franc, na mesto umrlega člana g. Horvat Ivana.

— **Vučja gomila.** Tukajšnja gasilska četa priredi na risalski ponedeljek, dne 10. junija t. l. plesno veselico v prostorih gostilne Antalič. Igrala bo prvovrstna godba. Prijatelji gasilstva se vljudno vabijo.

— **Vandalizem.** Tako se pravi nespetmetnemu in divjaškemu delu, ki ga vidiš, ako greš po cesti iz Radenci proti Radgoni. Tam so namreč ob kraju ceste posajana krasna mlada

hruškova drevesa. Približno 20 po številu pa jih je zlobna roka na sredi odžagala. Upravičeno je zgražanje vseh nad tem delom. Mar storilec ne ve, da je s svojim dejanjem oškodoval tudi sebe? Želeti bi bilo, da se ga izsledi in se mu prisodi zaslužena kazen.

— **Tišina.** Svojim ožjim prijateljem je napravil odhodnico dr. med. gospod Žekš Zoltan, edini sin gostilničarke in posestnice gospe Julijane, na kateri so bile izrečene številne prisrčne zdravice ne le njemu, marveč tudi materi in spretnemu gospodarskemu pomočniku gospodu Šandorju. Večer je ob petju končal v najboljšem razpoloženju. — Naj bo bodoče samarijansko delo gospoda dr. Žekš Zoltana polno uspehov, ki bo v čast tudi njegovemu rojstnemu kraju!

Med tednom DOMA

Ob priliki bivanja delegacije francoske mornarice v Beogradu je bil na Kalimegdanu zasajen hrast v počastitev spomina prijatelja Jugoslavije, pokojnega Barthcuja, ki je poleg našega Velikega Kralja postal žrtev marsejskih morilcev.

Gradbeni minister je izdelal načrt o elektrifikaciji države.

Zločinec Omerza je oddal na dva orožnika pet strelcev, ko sta ga hotela zaslišati. Oba orožnika sta podlegla poškodbam. Predrznega razbojnika še niso ujeli.

Na pobudo kmetijskega ministra je dovolil prometni minister, da se sme sprejemati v isti vagon tudi živina raznih vrst, če bo ena od druge oddeljena s trdo ograjo.

Tihotapec s konji je bil ustreljen na italijanski meji, ker se ni hotel ustaviti na poziv pogranične straže.

Potrošnja piva v naši banovini nazaduje. Dočim se je v letu 1932/33 potrošilo 31 812 hl piva, se je potrošilo v letu 1933/34 samo 29.086 hl.

Francoska mornarica, ki je bila v naših vodah nad teden dni, nas je zapustila.

Slepi otroci iz zavoda za slepo mladino v Zagrebu bodo romali na grob našega Viteškega kralja Aleksandra I.

Veliki roji kobilic so se pojavili na Djemovskem polju blizu Podgorice. Povzročile so znatno škodo.

Vlomilci so izpraznili blagajno v sanatoriju na Brestovcu. Odnegli so 20.000 Din.

DRUGOD

Tvornico za cement je zgradila neka nemška tvornica v Skadru. Stroški so znašali 422.000 zlatih frankov. Dosedaj je Albanija krila svojo potrebo na cementu v Jugoslaviji.

Največja ladja na svetu „La Normandie“ je z 2000 potniki nastopila svojo prvo potovanje čez Atlantski ocean.

V okolici Kecskemeta je silna toča pobila na površini 100 tisoč johov vse sadje in pridelke. Škodo cenijo na 20 milijonov pengov. Tudi v drugih krajih Madžarske je napravila toča silno škodo.

Strahovit potres je bil v Beledžistanu, ki je zahteval nad 50.000

smrtnih žrtev. Doslej so pokopali in sežgali okoli 30.000 trupel, pod razvalinami pa jih je še najmanj 20.000.

Neki pek je v Kielu (Nemčija) prodajal zastrupljeno pecivo. Deset oseb je težko zbolelo, od katerih sta dve že prvi dan umrli.

V Ameriki so dovršili balon, s katerim se nameravajo dvigniti 35 km nad zemljo.

Nad Sofijo (Bolgarija) je divjalo silno neurje, ki je napravilo neprecenljivo škodo. Silen veter je odnašal strehe, rušil hiše in poruval drevje.

Angleška vlada je izdelala načrt zakona, ki odreja, da se morajo bedna, nezdrava stanovanja zapreti, hiše pa podreti.

Iz sosednjega sreza.

— **Ižakovci.** Poljski in gozdni čuvaj je dne 22. maja 1935 zasačil nekega moškega iz Ižakovcev, ko je na tujem travniku pasel krave. Ko ga je za to pokaral in posvaril, se je možakar silno razsrdil ter pograbil čuvaja za rame z namenom, da ga sune v poleg se nahajajočo Muro. Poljski čuvaj je hitro segel v zadnji hlačni žep, kakor da bi tam iskal samokres, ter zažugal nasilniku da bo streljal ako ga takoj ne izpusti. Te grožnje se je pa možak tako ustrašil, da je čuvaja izpustil. Stvarno pa ni imel čuvaj pri sebi nikakega orožja.

— **Filovci.** Dne 21. 5. 1935 okoli 19. ure se je Lovrenčec Martin iz Filovcev vračal s svojo ženo na enovprežnem vozu iz vinograda domov. Tik pred vasjo ga je srečal neki preglednik finančne kontrole, kateri je opazil, da vozi Lovrenčec z zavrtim kolesom. Ko ga je preglednik vprašal čemu muči konja z nepotrebno zavoro, je Lovrenčec skočil z voza, odvrtil kolo, skočil zopet nazaj na voz in pognal konja v dir. V tem trenutku pa je nasproti pritekel 2 in pol let stari čirek Štefan ter padel pod konja. Konj ga je preskočil ali kolesa so šla preko njega. Dobil je tako težke no tranje poškodbe, da je že naslednjega dne umrl.

— **Bogojina.** Ko je tukajšnje učitelstvo dne 19. 5. 1935 ob proslavi Materinskega dne priredilo neko igro, je tjakaj prišel tudi neki posestnik iz Filovcev. V vinjenem stanju je začel nenadoma kričati in razgrajati tako, da so morali za četrto ure igro prekiniti. Šele ko se je posrečilo nemirneža odstraniti iz sobe, so lahko igro nadaljevali.

— **Ivanci.** Dva fanta iz Filovcev sta se dne 19. 5. 1935 ponoči vračala iz Bogojine na kolesih domov. Na kolesih sta vozila tudi vsak po eno dekle iz domače vasi. Nenadoma pa je eden izmed njih zavozil v obcestni jarek, v katerega je padel z dekletom, katerega je vozil. V bližini pa je tedaj pasel krave 33 letni Jerebic Jožef, ki se je začel temu dogodku prav pristržno smejati. To pa je oba junaka tako razjezilo, da sta izročila svoji kolesi dekletom, a sama pa sta se pognala s sesalkami v rokah za

Jerebicom. Ko sta ga dohitela, sta ga precej hudo nabila in po telesu poškodovala.

— **Melinci.** Dne 14. maja so iz reke Mure potegnili neznano utopljenko, katere je, po vseh znakih sodeč, ležala v vodi že kakih 14 dni. Stara je morala biti okrog 40 let. Na desni roki je imela nataknjeno rokavico, a pod rokavico pa okoli roke ovit molek.

— **Kobilje.** Minuli teden je v na novo zasajenem gozdu križevačke imovne občine nastal požar, ki je napravil precej škode. Požar je nastal vsled isker, padajočih iz mimo vozeče gozdne železnice Našičke d. d. iz Dolnje Lendave. Požar se je posrečilo v kratkem času pogasiti.

— **Gomilica.** Gornjec Markotu iz Brezovice, je nekdo na njegovi gozdni parceli v Gomilici posekal več akacijevih debel. Orožništvo je kmalu izsledilo storilca. Pri njemu so našli akacijeve kole, o katerih možakar ni vedel povedati, kje jih je dobil.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Pregled faktur za kontrolne namene skupnega davka.

Iz trgovskih krogov dobivamo ponovno vprašanja, ali so uradni organi upravičeni, da vpogledajo poslovne knjige fakture itd. z namenom, da morejo kontrolirati pravilno odpremo skupnega davka ne le pri onemu, ki je dolžan ta davek plačevati, ampak tudi pri trgovcu, na katerega plačevalec skupnega davka ta davek prevaja. Ker je iz dohajajočih vprašanj razvidno, da pretežna večina trgovcev ni na jasnem glede tozadevnih določil, Vas opozarjamo na § 3. zakona o izpremembah in dopolnitvah, zakona o skupnem davku z dne 28. marca 1931. (Službeni list z dne 17. aprila 1931. št. 136/26). ki se glasi:

„Davčni zavezanci in po njih pooblaščen nameščenci so dolžni predložiti davčnemu oblastvu na zahtevo knjigo opravljenega prometa in mu dovoliti v poslovnem času vpogled in pregled knjige opravljenega prometa, kakor tudi lastnih poslovnih knjig, beležk in listin. Če take pooblastitve ni, smejo zahtevati organi davčnega oblastva obvestil od vsakega nameščenca podjetja. Ista dolžnost velja tudi za vsakega drugega, čigar poslovne knjige, beležke in listine so važne za določanje osnove temu davku zavezanih oseb, kakor tudi pogojev za zahtevano odškodnino skupnega davka.“

Davčno oblastvo torej sme zahtevati predložitev knjige opravljenega prometa, ta se mu mora na zahtevo vposlati v urad, na licu mesta v poslovnem času pa ima pravico pregledati tudi druge knjige, beležke in listine (fakture itd.). Te pravice pa nima samo pri onih trgovcih, ki tega davka vobče ne plačujejo neposredno

pri davčni upravi, temveč ga plačevalci (praviloma producenti) ob prodaji na nje pravale, n. pr. pri moli mlinar, pri tekstilu in drugih tovarniških izdelkih tovarnar, pri lesu žagar itd. Pri tem gre za kontrolo, ali je producent na prodano blago odpadajoči davek v redu odpremil pristojni davčni upravi. Poleg tega pa kontrolirajo uradni organi, ali je plačevalec skupnega davka ta davek v fakturi v smislu zakona posebej zaračunal.

Zbornice so takoj po uveljavljenju navedenega določila protestirale proti temu dalekosežnemu poseganju v poslovne tajnosti trgovine in so dosegle vsaj omilitev v tem obsegu, da je ministrstvo financ z odlokom z dne 17. julija 1934 leta št. 43969 odredilo, da se morajo pregledi omejiti samo na kontrolo skupnega davka, ne da bi se razširjevali eventualno v kontrolo knjig, v katerikoli drugi smeri.

Nogomet:

Prijateljska tekma med Rez. oficirji in odborniki Mure, je ob vsesplošnem zanimanju občinstva končala neodločno 2:2. Pravijo, da sta bili obe stranki sila bojoviti. Radi verjamemo. Še vse naslednje dneve so se poznale posledice: počasna, utrujena hoja igralcev, šepanje, copate na nogah itd. skratka — goli so bili zasluženi. Vsi so prišli na svoj račun: igralci, gledalci, najbolj pa odbor za zgradbo kopališča, ki je dobil precejšnjo vsoto za svoj namen. Namen je bil dosežen.

Streška družina:

Radi slabega vremena, preteklo nedeljo ni bilo streljanja. Opozarjamo vse pristaše strelskega sporta, da lahko vsak dan streljajo od 18—19 ure, z malokalibersko puško na zračni pritis, na dvorišču Hirschele nove hiše na Lendavski cesti.

Občina Puconci.
Štev. 1379.

Razglas.

Občina Puconci razpisuje pismeno ofertalno licitacijo za dobavo in napravo lesene ograje na sejmišču v Puconcih in sicer:

72 komadov hrastovih soh 16x18 cm debeline in 160 cm visoke
56 komadov hrastovih štafelonov 10x10 cm debeline in 300 cm dolge
12 komadov hrastovih štafelonov 10x10 cm debeline in 400 cm dolge.

Ves les mora biti tesan ali rezan, strogo štirioglat brez zunanje redke plasti, ne surov.

Cena naj vsebuje, vendar ločeno drug od drugega, vso tesarako delo postavljeno na lice mesta z delom za vkopanje itd.

Ponudbe je poslati na Občinski urad v Puconcih z označbo „Ponudba za ograjo sejmišča“ najkasneje do 15. junija t. l.

Delo je potrebno izvršiti do najkasneje 9. julija t. l.

Puconci, dne 1. junija 1935.

Predsednik občine:
KUHAR ŠTEFAN l. r.

NOVOST! „OPEL“ KOLESA MOD. 1935

Z elastičnim dvojnimi okvirjem, (Patent. Opel-Doppelrohr Stabil-Rahmen) ki Vam vožnjo olajša.

Najmodernejša kolesa
Krasni kromirani modeli.
Sedaj še za reklamno ceno.

Samoprodaja:

Ernest Vogler, Cankova

Telefon štev. 2.

Zastopstvo „OPEL“ avtomobilov in koles.

GASILSTVO:

Naše romanje na Oplenac.

Gasilska župa srez Murska Sobota pripravlja potovanje in poklonitev Prekmurcev na grobu blagopodčivšega viteškega Kralja Aleksandra I. na Oplencu, katero je namenjeno ne le gasilskim organizacijam, temveč tudi ostalemu prebivalstvu, bodisi moškim ali ženskim osebam. Gasilska četa Murska Sobota je sama prijavila že 10 udeležencev izmed svojih članov, izgleda pa, da bo udeležba iz Murske Sobote okoli 60 do 80 oseb, zato naj vsi, ki se žele udeležiti poklonitve na Oplencu, čimprej prijavijo na naslov: Gasilska župa za srez Murska Sobota v M. Soboti.

Potovanje na Oplenac, to je poseben vlak iz M. Sobote do Mladenovca in avtobus od Mladenovca do Oplenca bo stal predvidoma cca Din 190.—

Župa pričakuje udeležbo 500 do 600 udeležencev iz celega Prekmurja, t. j. sreza Murska Sobota in Dolnja Lendava. V interesu vsakega posameznika je, da se čimprej, bodisi pismeno ali ustmeno prijavi. Gasilci se udeležijo poklonitve v krogih. Vsaka četa pa naj pošlje vsaj 2, po možnosti pa tudi več članov.

Poklonitev je zamišljena začetkom avgusta, to je po dovršenih poljskih delih (po žetvi in mlatitvi).

Prijavite se kot člani h gasilski četi v M. Soboti!

V prihodnjih dneh bo dostavila uprava Gasilske čete v M. Soboti vsem moškim osebam, starim nad 18 let, ki prebivajo v območju občine M. Sobota, pristopnice in prosi vsakogar, naj to pristopnico izpolni ter s tem prijavi svoj pristop kot član h Gasilski četi v M. Soboti. Kako velikega pomena je gasilstvo v samarijanskem, socijalnem in obrambnem delu, nam ni treba posebej povdarjati, radi tega pričakuje prostovoljna gasilska četa v M. Soboti, da svojega pristopa ne bo nihče odklonil, saj znaša članarina za vsakega podpornega člana komaj 2 Din na mesec.

Ako bi slučajno kdo pomotoma ne dobil pristopnice, se naproša, da javi to tajniku čete, tovarišu Čeh Franc-u, trgovcu v M. Soboti, kjer so pristopnice na razpolago, odnosno kjer lahko tudi vsak posameznik ustmeno prijavi svoj pristop.

Gasilske čete Puconci, Bokrač, Križevci in Borejci priredijo v svojih krajih dne 10. junija 1935 veselice z plesom. V Borejcih bo prirejena razen tega tudi igra „Deseti brat“. Prijatelji gasilstva se vabijo na udeležbo.

Opozarjamo vse čete, da se do-
bijo predpisane pristopnice in formu-
larje za Matično knjigo v trgovini I.
Hahn v M. Soboti.

Javna borza dela - ekspozitura v Murški Soboti.

Pregled stanja na delovnem trgu.
Iščejo delo moški: 660 polj. delav-
cev, 1 opekar, 11 kovačev, 1 klepar,
8 stroj. ključavn., 1 mehan., 13 mi-
zarjev, 4 kolarji, 2 sodarja, 1 usnjar,
11 krojačev, 26 čevljarjev, 5 mlinar-
jev, 1 pek, 1 mesar, 2 natakarija, 21
zidarjev, 2 slikarja, 1 dimnikar, 6 te-
sarjev, 1 tiskar, 1 strojnik, 2 služitelja,
5 trgov. pom., 49 težakov, 1 zvanič-
nik, 2 šoferja, 1 žel. kurjač, skupaj
moških 840. Ženske: 99 polj. delavk,
13 služkinj, 1 uradnica, skupaj žensk
113. Vseh 953. Dela je na razpolago:
3 vajencem.

SOKOL

Nišelvicar.

Ob petnajstletnici Sokolskega društva Murška Soboti.

Zanimivo je tudi število telova-
dečih pri javnih nastopih:

Prvo leto je nastopilo skupno
132, naslednja leta se giblje to število
med 130 in 180. Na župnem zletu
znaša število telovadečih 628, leta
1931 pri domačem nastopu 421 in
doseže pri lanskoletnem nastopu šte-
vilu 590.

V 15 letih je sprejelo in rešilo
tajništvo 6598 spisov, uprava je imela
280 sej. V tem času je bilo 22 obč.
zborov. Društvo je priredilo 14 jav-
nih nastopov, 16 akademij, 72 gleda-
liških predstav, 18 glasbenih priredit-
ev, 15 lutkovnih predstav in 147 jav-
nih predavanj.

Društvo je sodelovalo pri vseh
javnih nastopih okoliških edinic, pri
vseh župnih in vsesokolskih zletih v
Pragi, Beogradu, Ljubljani, Sarajevu
in Zagrebu. Tekmovalo je od leta
1925 pri vseh tekmah in tudi samo
organiziralo domače tekme, kakor n.
pr. štafetni tek iz Mačkovcev in
Cankove.

Društvena knjižnica je izposodila
letno povprečno 1000 knjig, skupaj
11.447 in ustanovilo je 8 potovalnih
knjižnic.

Denarni promet znaša v tem ča-
su Din 4.828.246.

V kratkih potezih je s tem po-
dana petnajstletna zgodovina našega
društva. Pove nam, da so člani vstra-
jali na poti, ki so jo začrtali ustano-
vitelj, vstrajali večkrat s stisnjenimi
pestmi, prebrodili so srečno vse tež-
koče, ker jih je vodila nesebično
bratska ljubezen.

Delo še ni končano. Še ni po-
polnoma izvršena obljuba, ki jo je
dal br. starosta na župnem zletu 1.
1925: „da bo v 10 letih polovica
prebivalcev sreza Murška Soboti
včlanjenih pri Sokolu“. Izpolnili pa
jo bomo, če bomo hodili še naprej po
potih, ki nam jih je začrtal br. Tyrš.
Vodil naj nas geslo:

„Brez boja ni zmage in kdor ne
napreduje — nazaduje.“ Do končne

zmage nas bo vodila ista ljubezen,
isto bratstvo in ista požrtvovalnost, ki
je vodila brate, ki so nam ustanovili
Sokolsko društvo.

Zdravo!

Čuvajte Jugoslavijo!
Prekmursko Sokolsko okrožje
župa Maribor.

Vsem br. edinicam okrožja!

Župni zlet v Dolnji Lendavi je,
po želji SSKJ, preložen na 29. VI.
1935, vsa že izdana navodila veljajo
tudi za ta dan. V ostalem pa prejmejo
vse edince še posebno okrožnico tudi
od br. društva Dolnja Lendava.

Pripravljajte se na naš okrožni
zlet v M. Soboti dne 16. t. m., vrnite
ob pravem času prijavnice, ki ste jih
prejeli s posebno okrožnico.

Redna seja uprava Sokolskega
društva Murška Soboti bo v sredo,
dne 12. junija 1935 ob 20. uri v So-
kolskem Domu.

Okr. uprava. Zdravo! Upr. s. d. M. S.

Brate in sestre, ki bi se hoteli
udeležiti zleta „Junakov“ v Svofiji
dne 10. do 14. julija 1935 (zleta se
morejo udeležiti tudi netelovadci) po-
zivamo, da se javijo brezpogojno do
12. VI. 1935 br. tajniku, kjer dobijo
tudi točnejša navodila. Vožnja je
četrtinska, obenem s prijavo je vpla-
čati Din 300.—. Vsak udeleženec mora
imeti članski krog, odnosno narodno
nošo.

KMETIJSTVO

Modra galica.

(Nadaljevanje.)

Drugič se škropi 15 do 20 dni
po prvem škropljenju, to že z 2%
zmesjo. Nadaljno škropljenje se po-
navlja po potrebi vsakih 15 do 20
dni z 2 do 25% zmesjo, ta pa, ker
po tem času zgubi galica moč, med
tem pa je zraslo že nekaj novih listov,
ki še niso bili škropljeni, torej so še
nezavarovani pred peronospero.

Po toplem dežju se naj škropi
s 3% zmesjo modre galice in apne-

nega beleža.

Dneve ali datume, kedaj se naj
škropi, se nemore kar po koledarju
določiti, ker peronospora ne nastopa
povsod enako in istočasno. Ravna-
ti se je pač po starih izkušnjah pridob-
ljenih zadnja leta.

Poškopiti se mora vse zelene
dele trte, posebno pa spodnje dele
listja, ki so za peronosporo najbolj
občutljivi. To brozgo se mora pred
vporabo dobro zmešati.

Za prvo škropljenje se rabi na
ha okrog 100 l te borolohke brozge,
za drugo 500 l, za tretje 600 l in za
vsako nadaljno škropljenje okrog 600 l.

Krompirjeva smod (plesen, gniloba).

Ta bolezen nastopi, med tem ko
krompir cvete ali kmalu na to, ko je
odcvetel. Pojavi se v obliki porjavelih
lis na listju, ki so vsak dan večje.
Listje kmalu uvene, počrni in odpade,
steblo pa ostane golo. Iz take njive
se širi zaduhel smrad po gnilobi. Pri
toplem, vlažnem in meglenem vremenu
se bolezen hitreje razvija in širi. V
enem do dveh tednih je cela njiva
črna. Pri suhem vremenu se ta bolezen
ne pojavlja tako močno.

Smod na krompirju pa preide z
listja na krompirjeve gomolje. Najpo-
prej napade gomolje, ki so bolj na
vrhu. Bolj, ko je bolezen razširjena,
bolj so napadeni gomolji. Že, če sa-
mo krompirjevo listje (nat) oboli, je
pridelek krompirja slabši, če pa še
napade smod (tu v obliki gnilobe)
gomolje, je pridelek precej uničen.

Najbolj učinkovito sredstvo za
preprečevanje in zatiranje te bolezni
je bordoška brozga, to je zmes modre
galice in apnenega beleža v 1 do 2%
jakosti. Krompir se mora škropiti s
tem najmanj dvakrat. Prvič se škropi
8 dni poprej, predno začne cvesti,
drugič pa 3 do 4 tedne po prvem

škropljenju. Ker pa imamo različne
vrste krompirja, ki ne cvetejo vse na-
enkrat, se mora vsako vrsto posebej
škropiti.

Uspeh še imamo tudi pri že na-
padenemu krompirju, če škropimo ta-
koj, ko to opazimo. Tudi v tem slu-
čaju se mora škropljenje 3 do 4 tedne
po prvem škropljenju ponoviti.

Škropljenje proti krompirjevi
smodi (plesnobi, gnilobi), ki je na-
stopila pri nas zadnja leta v katastro-
falnem obsegu, bi se moralo splošno
vpeljati, kot je že vpeljano škropljenje
proti peronospori trte in hmelja.

Modra galica v bordoški brozgi
se rabi s prav dobrim uspehom tudi
pri paradižnikovi smodi na isti način,
kot pri krompirju.

Nadalje je v porabi bordoška
brozga kot učinkovito sredstvo pri za-
tiranju škrlupa (fuzikladij) na jablanih
in hruškah; kodravosti na breskvah,
suhorobosti na ribezu in kosmuljah;
pegavosti na orehih; rožičavosti na
slivah i. t. d.

Iščem stanovanje

s popolno oskrbo, za vajenca, pri boljši hiši.
Naslov se poišče v Prekmurski Tiskarni,
Murška Soboti.

Kam za Binkošti?

NA JADRANI RAŠTEL STARI, PALACE HOTEL.

Tik ob morju. Lastno kopališče.
Velik park z krasnimi sprehodi.
14 dnevna popolna oskrba, z vra-
čunjenimi taksemi le Din 980.

STANOVANJE. Na Aleksandrovi cesti
se izda takoj kom-
pletno 2 sobno stanovanje. — Poišče se v
Prekmurski tiskarni.